

TORONTÁL

Ára: Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vel Bečkerek, Obiljiteva (Zápolya) u. 1
1
Din

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő:
Dr. MARA JENŐ

Az előfizetés ára:
Egész évre . 300 D | Negyedévre . 75 D
Félévre . . . 150 D | Havonta . . . 25 D
Hirdetések díjszabás szerint
Megjelenik naponta délben

Ára:
1
Din

Katonai és pénzügyi tanácskozások a Ruhr-vidéken.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Düsseldorf, ápr. 18.

Délelőtt fontos katonai és pénzügyi tanácskozások voltak, amelyeken Maginot francia hadügyminiszter, Boas vezérkari főnök, Degoutte tábornok és a belga honvédelmi miniszter vettek részt. A tanácskozás a Ruhr-vidéken állomásozó csapatok megerősítéséről folyt.

A pénzügyi értekezleten Delasteybri francia pénzügyminiszter, Gutte belga miniszter, valamint a rajnai bizottság francia és belga szakértői vettek részt. Az értekezleten a szénadóról, a beviteli- és kiviteli engedélyekről tanácskoztak.

A angol világkereskedelem rosszul jár.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, ápr. 18.

Strezemann német néppárti vezér a birodalmi gyűlésben beszélve kifejtette, hogy teljesen osztja Rosenberg nézetét a jóvátételi ügyben. Kifejtette, hogy az angol világkereskedelem igen rosszul jár, ha a Rajna és az Ural között lakó óriási területet csupa olyan nép lakja, amelynek nincs vásárló képessége.

Lord Curzon Európa általános helyzetéről.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, ápr. 18.

Lord Curzon tegnap Londonba érkezett. Állítólag pénteken nagy beszédet mond a lordok házában Európa általános helyzetéről. A beszédet politikai körökben nagy érdeklődéssel várják. A beavatottak szerint lord Curzon szenzációs kijelentéseket fog tenni.

A magyar politikából.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, ápr. 18.

A magyar nemzetgyűlésen huzsonhat interpellációt jegyeztek be, amelyeknek tárgyalására egy óra-
kor térnek át. A napirend szerint a mezőgazdasági munkabérekéről szóló törvényjavaslatot tárgyalják.

Ma dől el az új kormány sorsa.

Valószínűleg Pasićy kapja a megbízatást az új kormány megalakítására.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, ápr. 18.

Három napja már, hogy lemondott a kormány s még mindig nem állott be jelentősebb változás a kuszált politikai életben. A lemondás után — a parlamenti szabályok szerint — a politikai pártok vezetői a korona elé járulnak, hogy tanácsukkal, információikkal hozzájáruljanak a politikai helyzet tisztázásához és az új kabinet helyes összeállításához.

A kihallgatások a kormány lemondása óta délelőtt és délután folynak. A király elsőnek dr. Pelles Dusánt, a Ház ideiglenes elnökét fogadta, aki informálta a politikai helyzetről és véleményét adott a kibontakozásra vonatkozólag. Dr. Pelles kijelentette a király előtt, hogy a legnagyobb párt a radikális tábor s így Pasićyot, mint a legszámottevőbb pártunk a vezérét, illeti meg a megbízatás az új kormány megalakítására. A házelnök után dr. Lukinić Edo demokráta-párti képviselő, volt házelnök jelent meg kihallgatáson. Az audienciát befejeztével Pribiesevity Szvetozárt és Davidovity Ljubát, a demokráta-párt vezetőit fogadta, akikkel hosszasan elbeszélgetett.

Davidovity Ljuba hír szerint úgy nyilatkozott a király előtt, hogy a pártok tömörülését szívesen látná, mert életképes kormányt és munkaképes parlamentet eredményezne.

Politikai körökben beszélnek, hogy a koalíciós kormány feladata a fontos törvények meghozatala és az új választások kiírása volna. Ezzel a koalíciós kormány befejezné küldetését és átadná a helyét egy új kormánynak, amely tényleg a polgárság megalapozásával vezethetné az ország ügyeit.

A radikális és demokráta körökben komolyan emlegetik a koalíció létrejöttét. Egyesek biztosra veszik, hogy a koalíció megvalósulása előtt nincsen félregördíthetetlen akadály s úgy vélik, hogy már a közeli napokra döntő jelentőségű események bekövetkezése várható.

A képviselői klubok, bár csaknem minden megszakítás nélkül tartják

üléseiket, még mai napig sem döntöttek állásfoglalásuk felett. Az érdeklődés tárgyalások legtöbbször jelentéktelen ülésekké zsugorodnak össze, mert a pártok közötti nagy ellentétek és az egymásközötti harc elmélyülése szinte lehetetlenné teszi a közeledést.

Tegnap délelőtt a miniszterelnökség kabinetirodájában a miniszterek konferenciát tartottak, amelyen megvitaták a politikai helyzetet. A kormány — mint a kiszivárgott hírek mondják — azon a nézetben van, hogy mielőbb tisztazzák a mai kuszált helyzetet, mert a mostani viszonyok között nem kívánatos, hogy hosszabb ideig kormányválság legyen.

Pasićy miniszterelnök tegnap késő délután az udvarba hajtattott, ahol sürgős kihallgatásra jelentkezett. Az audiencián — mint hírlik — döntő fontosságú megbeszélés folyt. Beavatottak azt tartják, hogy Pasićy ma délelőtt már meg is kapja a megbízatást az új kormány megalakítására.

A demokráta képviselői klub tegnap ülése igen viharos viták közepette folyt le. Davidovity élesen támadta a kormányt, míg Pribiesevity inkább a védelmére volt. A demokráta-klub a koalícióba való meghívás esetén követelni fogja a statusquot, vagyis anyai miniszteri tárcát, mint amennyi a régebbi kormányban volt. A követelések között szerepel azonkívül egy pont, amely az állásukból elmozdított tisztviselőknek eredeti pozíciójukba való visszahelyezését kívánja.

A többi politikai párt magatartásáról még nincsenek pozitív adatok. A földműves-párt állítólag érintkezést keres Davidovity Ljubával. Egyesek már egyezségről is tudnak, ez a kombináció azonban nem érdemelhet hitelt. A klerikálisok és muzulmánok egyelőre rezerváltan viselkednek és csak esendes nézői a politikai tárgyalásoknak. Ami a német-pártot illeti, az politikai magatartása tekintetében, még nem döntött. Egy német-párti képviselő újságírók előtt kijelentette, hogy egyetlenegy párttal sem

léptek kontaktusba. A radikálisokat csak azért támogatták az első ülésén, mert erősségénél fogva úgy is hiábavalónak látták az ellenzék törekvéseit.

A vitás cseh-magyar határkérdés.

Genf, ápr. 18.

A népszövetségi tanács ma foglalkozott a salgótarjáni határ ügyével. Dagama jelentése után Táncos tábornok, a magyar kormány képviselője azt bizonyította, hogy a vita tárgyát képező terület szénrétre és kőbányáira Csehországnak semmi szüksége nincsen, míg Magyarország számára életszükségletet jelentenek. Egyébként is ennek a csekély kiterjedésű területnek a lakossága tiszta magyar.

Osszadszki, Csehország képviselője kijelentette, hogy a Magyarországtól javasolt határvonalat lehetetlennek tartja és a mostani cseh-magyar határ az etnográfiai viszonyok tekintetében, lényegében teljesen megfelel az igazságnak. Lehetetlen szerinte egy pontos határt vonni, mert a lakosság nagyon kevert. A magyarok követelésüket nem gazdasági vagy etnográfiai, hanem kizárólag stratégiai okokkal támogatják. Csehország a jó viszonyra való tekintettel már négy vitás határszakasz közül háromról lemondott.

Lukács György magyar megbízott Osszadszki utolsó érvét a stratégiai okokra vonatkozólag erőlesen visszautasítja. Erre a legjobb bizonyosság az, hogy a határmegállapító bizottság angol és japán tagja a magyar felfogás mellett szavaztak, ami igazolja tehát, hogy a magyar kormány előtt nem a stratégiai szempontok az irányadók. Ha pedig azokról van szó, úgy azok csak védelmi szempontok lehetnek és nem támadók mint Csehországnál.

Osszadszki hivatkozik a trianoni szerződés kísérő levelére, amely a stratégiai okok figyelembe vételét a döntésnél kizárja. A döntést hosszabb vita után egy későbbi ülésre halasztották.

Oroszországot nem hívták meg Lausanneba.

London, ápr. 18.

Mac Neil h. jelentette az alsóházban, hogy Oroszországot nem hívták meg a lausannei konferenciára.

Elkészült a vágóhid reorganizálás.

Ma délelőtt történik az átvétel.
— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, ápr. 19.

Ismeretes, hogy a város tulajdonát képező vágóhidat a városi vezetés határozata alapján generális javítás alá vették. A munkálatok elvégzésére több cég ajánkozott, de közülük a legkedvezőbb ajánlatot a budapesti Lange és Társa vállalat adta be. A cég a szerződés megkötése után azonnal leküldötte szakembereit, mérnökeit Beeskerekre, akik hónapokig tartó alapos munka után a napokban elkészültek megbízatásukkal.

A vágóhid gépezetét csaknem teljesen átépítették, a hiányzó vagy kopott alkatrészeket újakkal cserélték fel. Egyes gépeket, amelyek rendeltetésüknek nem feleltek meg megfelelő mértékben, más újabb szerkezetű praktikusabb gépek vannak forgalomba, a moderneknek megfelelően átdolgozták. Egyszóval a vágóhidat olyan állapotba hozták, hogy vetekedhetik a hasonló nagyságu és munkaképességű üzemekkel. Nagyobbarányu javítási munkálatok most hosszú időn át nem lesznek szükségesek, mert a gépek átépítése hosszú időre biztosítja az üzem zavartalan működését. A munkálatok elvégzése meglehetősen nagy anyagi áldozatokkal, egy millió dinárnál nagyobb kiadással járt, a vágóhid fokozódott munkaképessége azonban rövid időn belül behozza a befektetett látszólagos nagy összeget.

A vágóhid ünnepélyes átvétele ma délelőtt történik. A képviselőtestület részéről az állandó választmány és a pénzügyi bizottság kiszállt a telepre és átveszi a vállalat megbízottaitól a reorganizált vágóhidat.

A bányási bortermékek a montreali mintavásáron.

A montreali SHS konzulátus átirata a kamarához.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, ápr. 19.

A montreali (Kanada) SHS konzulátus átiratot intézett a beeskereki kereskedelmi- és iparkamarához, amelyben kéri a bányási bor, szesz és pálinkakereskedőket, hogy küldjenek be a konzulátus címére egy-egy üvege mintát, amelyet a legközelebbi montreali nemzetközi mintavásáron kiállítana. Az átiratban megjegyzi, hogy az SHS állam termékei részére külön kiállítási termet biztosítottak és ebben helyet szántak a bányási bortermelésnek és szeszgyártásnak is.

Az első pillanatra azt hinné még a gyakorlott kereskedő ember is, hogy a mintavásáron való részvételnek és egyáltalában a kanadai piacnak a bányásiak részére semmi-féle praktikus haszna nincsen. A felület és gyors ítéletmondás nagy tévedésen alapszik. Kanadát a legnagyobb szeszfogyasztó államok

A birodalmi bizottság elnökét kitiltották a Ruhr-vidékről.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Berlin, ápr. 18.

Hatzfeld Wildenburg hercegnek, a megszállt területek birodalmi bizottságának ma a szövetségi bizottság elnöke jegyzéket nyújtott át, közölve vele, hogy a birodalmi bizottság fennállása sérti a Rajnartartomány szövetségi bizottságának tekintélyét és ezért a birodalmi bizottság munkáját szüntesse be.

Hatzfeld herceg bejelentette tiltakozását, hangsúlyozva, hogy az ő működését a nagyköveti konferencia engedélyezte és a rajnartarto-

mányi bizottságnak nincs joga az ő működését beszüntetni. Ez a megszállók egy újabb erőszakossága, amellyel lehetetlenné akarják tenni, hogy az elnyomott rajnai nép panasza a német kormányhoz juthasson.

A birodalmi kormány tiltakozott a nagyköveti konferenciánál, a párisi, londoni és brüsszeli kormányoknál ez újabb erőszakosság miatt. Hatzfeld herceg egyelőre elhagyta a megszállt területet.

közé sorolják és kétségtelen, hogy jelentős behozatalra szorul. A románai kamarák kimutatásai szerint Románia nagymennyiségű bort, szeszt és pálinkát exportál Kanadába a kereskedelmi kapcsolat a két állam között mind közvetlenebbé és intenzívebbé válik. Ilyen körülmények között érthetővé válik, hogy a montreali konzulátus a kiállításal könnyen piacot teremthet Kanadában a jugoszláviai szőlőtermelésnek és szeszgyártmányoknak.

A kereskedelmi- és iparkamara külön felhívja a bányási, főleg azonban a verseci bortermelőket és kereskedőket, hogy lépjenek szoros érintkezésbe a montreali SHS konzulátussal, mert a kereskedelmi kapcsolat létrejötte esetén elhelyezhetik amugy is felhalmozódott árukészletüket. A bányási borkereskedelem súlyos krízissel küzd, a kanadai piac pedig oly alkalom, amely kellő kihasználás esetén megmenthetné a kereskedelmet a már-már katasztrófával fenyegető teljes üzletlelenség következményeitől.

A montreali konzulátus egyúttal felkérte a kamarát, hogy propaganda előadások céljából juttasson el a címére különféle fényképfelvételeket, bányási városokról, monumentális épületekről, főleg dinamitvidékről. A kamara ezúttal is kéri a közönséget, hogy akinek birtokában ilyen fényképfelvételek volnának, hogy azokat a kamara címére beküldeni sziveskedjenek, amely a küldeményeket Montrealba továbbítja.

TÖZSDE

Április 18.

Beograd. (Zárlat.) London 46225, Páris 662, Newyork 9950, Genf 1810, Milano 495, Prága 29925, Berlin 045, Wien 0142, Bukarest 4850, Szófia 75, Budapest 222, Amsterdam 3250.

A zürichi és budapesti tőzsde vonalzavar miatt nem érkezett be.

Felakasztta magát az ágyban.

Új öngyilkossági mód.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, ápr. 19.

Szokatlan módon vált meg az élet-től egy srpskiitebeji földműves. Az öngyilkos tettének végrehajtása előtt befeküdt az ágyába és fekvő állapotban akasztotta fel magát.

A nem mindennapi eset tegnap délután történt a szomszédos Srpski Itebej községben. Szakovljevi István negyven éves srpskiitebeji gazdálkodó ebéd után elküldte a vele vadházasságban élő asszonyát, Rakity Milenát a rokonaihoz látogatóba, hogy távollétét felhasználhassa sőt szándékának keresztülvitelére. Amikor meggyőződött arról, hogy vadházastársa tényleg elhagyta a házat és jóideig nem tér vissza, megterítette ágyát és a falon lévő kampós szögére vastag kötelet kötött, másik végére hurkot készített, amelybe beszorította nyakát, lábait pedig az ágyfejre rakta. Így módon megszorult a hurok és megfojtotta áldozatát.

Rakity Milena három óra tájban tért haza a lakására. A szoba ajtaja nyitva volt, a megterített ágyon pedig már csak férjének megmeredt holttestét találta. Segélykiáltásaira előfutottak a szomszédok, akiknek segítségével leoldották a kötelet.

A srpskiitebeji esendőség még a délután folyamán kihallgatta az asszonyt. Vallomásaiban elmondotta, hogy délből együtt ebédelték. Az ebédidő nyugodtan telt le s nem volt közöttük semmiféle veszekedés. Ebéd után a férje látogatóba küldte a rokonaihoz. Mivel Szakovljevi magatartásában semmi különösét nem észlelt, engedelmeskedett neki és egy óra tájban tényleg elhagyta a házat. Két óra elmúltával, három órakor ért haza, amikor már holtan találta szerencsétlen vadházastársát. Hogy miért követte el az öngyilkosságot, arra nézve az asszony nem tudott felvilágosítást adni.

HIREK

Apr. 20.

571-ben született Mekában a mohamedán vallás megalapítója, Mohamed.

1918-ban halt meg Gírdi Sándor híres osztrák színész Wienben.

Eljegyzés. Klein Irénkét eljegyezte Günsz Miksa Debeljacsáról.

„Gárdonyi” irodalmi társaság Egerben. Budapestről jelentik: Eger város irodalom barátai elhatározták, hogy a közönség legszélesebb rétegének bevonásával, rövidesen új irodalmi társaságot alakítanak „Gárdonyi” nevével.

Nem a király.

nem a miniszterelnök és nem a főhadvezér az, aki egy nemzet léte és nemléte fölött dönt. Háborukat — ha még olyan borzalmasak voltak is, kihevernek a nemzetek. Járványokat diadalmasan áll ki az emberi faj — teste, de a lélek betegségekbe belepusztul az emberiség. Nem a társadalom élén tündöklő egyének azok, akikről az egész nemzet élete vagy halála függ, hanem egy sokkal kisebb embertől — aki valahol egészen lent van a társadalmi ranglétrán: — a tanító! Az ő munkájától függ a jövő generációk sorsa. A mi hitünk, a mi életünk, a reményeink, az egész emberiség jövő nyugalma. Ezt az állítást már a multban sem hitték, amikor a tanítónak annyi volt a fizetése mint az urasági parádés kocsinak és a társadalmi helyzete egy fokkal volt jobb a cselédénél. Ma sem hiszik, amikor a tanító anyagi helyzete egy jottával sem jobb mint volt azelőtt, de a munkája ma kétszer, tízszer, ezerszer értékesebb kell, hogy legyen, mint azelőtt. Ennek az egy embernek a munkájától függ a jövő emberiségének a léte. És ezért kérlelhetetlen szigorral kellene ezt a kérdést rendezni. A tanítónak nagy fizetést kellene adni, de ezzel szemben igazán csak kiváló embereket kellene alkalmazni. A tanító nemcsak tanít, hanem nevel is! — Hogy neveljen pedig az, akinek magának sem volt megfelelő gyerekzobája? Hogy neveljen az, akinek számára megállt a világ ott, amikor kikerült a tanítóképző-intézetből? Hogy mutasson példát az elhanyagolt, piszkos ruhákban, kenyérről lóto-futó tanító? A társadalomban ennek az egyetlenegy embernek kellene fényes, gondtalan életet biztosítani, mert ő tartja kezében az életmagvakat! A mai társadalom lelke azért olyan nyomorult, mert szolgálk tanították és nevezték szolgaságra. Gondoskodjunk róla, hogy a jövő külön legyen!

Gépészvizsga Beeskereken. Rassjovan, Jugyin és Pletkovity mérnökökből alakult vizsgáztató-bizottság előtt tegnap folyt le a gépészvizsgák. Összesen hatvanheten jelentkeztek vizsgára, közülük tizennyolc stabilgőzgép, tizenkilenc lokomotív gép kezelésére kapott oklevelet, egy pedig megbukott.

Megkezdte üzemét a beeskereki jéggyár. A város vezetésének közlése szerint a mai napon megkezdte üzemét a beeskereki jéggyár. Mától kezdve már rendelhetnek is jeget a magánosok.

Az Ady-társaság második felolvasó ülése április 22-én este fél 9 órakor lesz a Kaszinó éttermében. A felolvasás keretében a jugoszláviai aktivisták reprezentánsai mutatkoznak be. A felolvasás műsorán szerepel Kassák: Mesteremberek, előadja: Arató Endre, Csuka Zoltán; Kiáltás, Mit akar az új művészet: Arató Endre, Szász Olga szavalja; Kassák: Anyaság és Ujvári Erzsébet; Próza 24. és 26. versét Barta Sándor; A zöldfeju ember című művét felolvassa: Ember Zoltán. Haraszthy: Asszonydícséret című versét szavalja: Mester János. A vetítéshez szükséges összes diaprojektívét Klauber István készítette. Az Ady-társaság tagjai a felolvasásra tagnyugtáik felmutatása mellett díjtalanul léphetnek be. A tagnyugták átvehetőek Mangold L. könyvkereskedésében. Nemtagok belépési díja 10 dinár.

Borsodi Lajos legújabb könyve. Borsodi Lajos, a közismert, fontos tollú becskerei író, akinek kedves írásait a „Torontál” hasábjairól is ismeri a közönség, újabb kötetet lép a nyilvánosság elé. „Házibál” címen új novelláit gyűjti össze. Csupa meglegtónusu, színes, hangulatos írás váltakozik az értékes műben, mely bizonyára szenzációja lesz az ideai könyvpiacnak. A könyv ára 30 dinár. Előfizetéseket elfogad a „Torontál” kiadóhivatala.

A montenegrói királyi család kincsei. Cetinjéből jelentik: A rendőrség négy láda arany- és ezüstneműt talált egy cetinjei ház pincéjében elrejtve. A rendőrség megállapította, hogy az értéktárgyak a volt montenegrói királyi család tulajdonát képezi. Nikita 1916-ban, menekülése előtt, elrejtette a család milliós értékeit az egyik koronahű főúr pincéjében, ahol most megtalálta a rendőrség.

Meglopott kereskedő. Reling József begaszvetidjuradji kereskedő házában tegnap tolvaj járt. A tolvaj behatolt a kereskedő szobájába és az egyik szekrényt a sző szoros értelmében csaknem teljesen kifosztotta. Egy aranygyűrű, három értékes broche-tű és rengeteg ruhaneműt tánt el a szekrényből, amelynek értéke több ezer dinárra rög. A esendőrség nyomozása sikerrel is járt, amennyiben elfogták a tettest és megkerült az eltulajdonított holmi is. Toskov Vikarja földműves ellen, akít a lopás elkövetésével vádolnak, megindult a bírósági eljárás.

Mária királyné Bakarban. Bakarból jelentik: Tegnap délután öt órakor érkezett meg az udvari vonat Bakarba, amely Mária királyné és felséges anyját, a román királynét vitte. A két királyné autón haladt át a városban, amelynek utcái örömmámorban usztak. A lakosság lelkesen éljenzett és még késő este is sűrű tömegekben özönlött a partra, ahol a Karagyorgyev-hajó kikötött.

Ki kapja az ideai Nobel békédíjat. Amerikából érkező hírek szerint az ideai Nobel-díjat a chicagói Adams asszony kapja, aki a békéért harcoló női liga alapításában tevékeny részt vett.

Esztefen sportbarátok. Wienből jelentik: Vasárnap délután tartották meg az olasz-osztrák football-mecset, amelyen a nyolevanezer ember számára készült pályát százezernél több ember rohanta meg. A tolongás oly óriási volt, hogy a mentőknek husz esetben kellett segítséget nyújtani.

Megölte a férjét. Kragujeváceről jelentik: Petrovity Györgyét, a város vezetésének egyik tagját az elmúlt éjjel agyonlőtték. Felesége a kihallgatás során azt vallotta, hogy az utcáról lőtték be az ablakon és így ölték meg a férjét. Ezzel szemben azonban megállapították, hogy a szóbanforgó ablak egész s így nem felel meg az asszonynak állítása. Mivel alapos gyanúok merültek fel arra nézve, hogy ő ölte meg férjét, haladéktalanul letartóztatták.

Kinevezés. A posta- és táviratügyi miniszter Kovács Szilajoljub spliti postafelügyelőt a novisadi postai igazgatósághoz helyettes igazgatórnak nevezte ki.

Rálóttek az Orient-expresszre. Novi Sadról jelentik: Pribiesevityenél eddig ismeretlen tettes egyverből rálótt az arra haladó Orient express egyik hálókoosijára. A golyó az ablakon furódott keresztül és szerencsére nem okozott emberéletben kárt. Természetesen azonnal meghúzták a vészféket s megállították a vonatot, a tetteseknek azonban már hiult helye volt.

Fellázadt egy község lakossága. Zagreből jelentik: Gornja Stubicán egy esendőjárőr katonaszökevények után kutatott. A község lakossága fellázadt és a környékbeli Laputovic és Kustakovics községek polgárainak a segítségével rátámadt a esendőrségre. A lakosság és a esendőrség között formális harc fejlődött, amelynek mindkét részről áldozatai vannak. A parasztok közül három elesett, tíz megsebesült. Három esendőr pedig könnyebb sérüléseket szenvedett.

Dr. Nasta Mihály hangversenye. A jeles hangversenyekesek látogatásában bővelkedő Becskereknek is kimagasló esemény lesz a dr. Nasta hangversenye. Ez az európai híri énekes a hamburgi operának a tenoristája. Sorra járja most vendégszereplésre a kontinens nagyobb városait. Budapesten negyven előadásra van lekötvé, Beogradban pedig februári nagy sikere után május elején öt előadásra szerződött. Jugoszláviai tartózkodása idejére, május 3-4-ike körül sikerült egy estére Becskerekre is lekötni ezt a kivételes hangú és tehetségű énekest. Kiséretében vele jön Hubert Etus kamarénekesnő, a budapesti operaház vendége, ki budapesti vendégjátéka idején dr. Nastával énekel.

Elfogott tolvajbando. Budapestről jelentik: Budapest és környékén már régebb idő óta rendszeresen lopkodják a telefon- és táviró-huzalokat. Az újpesti detektívek most hosszas nyomozás után elfogták a tolvajbando tagjait. A kilenc főből álló bünszövetkezet az ellopott huzalokat Fürst ócska-vaskereskedőnél és Szücs lakatosmesternél értékesítette. A rendőrség az orgazdákat letartóztatta.

Táncülönórak. Mesznik Ferenc közismert becskerei táncitanító hosszas távolléte után újra Becskerekre jött, hogy előkészítse a jövőben tartandó táncanfolyamait. Becskerei tartózkodása alatt táncülönórakat ad, a legdivatosabb táncokból. Orák mindennap délután három órától az Ellmer-féle vendéglő nagytermében. Jelentkezni lehet ugyanott.

*** Díjtekzés a Bristol-szállodában.** Vasárnap, folyó hó 22-én a „Slavija” sportegylet a Bristol-szállóban nagy díjtekzést rendez. Nyereménytárgyak: I. díj 1 bárány és 1 üveg likőr. II. díj 1 sörösszerviz. III. díj 1 borotvakészlet. IV. díj 1 kalap. V. díj 1 üveg likőr. VI. díj 2 üveg butéliás bor. VII. díj 1 doboz cigarettá. Kezdeté délelőtt fél 9 órakor.

*** Átutalások, hitellevelek és csekek** az összes bel- és külföldi piacokra, valamint valutabiztosítások árukivitelre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál (Srpska Zadrúzna Banka D. D.), Veliki Becskerek. — Telefon 43 és 47.

*** Arnstein Józsa füzösazonját** Alkotmány-utca 23. szám alá helyezte át, hol a legújabb divatu haskötők, melltartók, orvosi haskötők készülnek. Modellek bármikor megtekinthetők.

*** Átutalásokat és esekkiírásokat** — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin Temesvár valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportörök részére valutabiztosításokat legjutányosabban eszközöl a Nagybecskerei Takarékpénztár, Veliki Becskerek, Koronaszálló épület, Telefon: Pénztár 16 Vezérigazgató 52.

*** Nikkelezni, galvanizálni Krausz-nál Veliki Becskerek.** Telefon 329.

A Sokol művészi hangversenye.

Becskerek, ápr. 18.

A Sokol vezetősége, amely az utóbbi időben a kulturpalota felépítésére igazán dicséretre méltó munkát végzett, tegnap este egy új művészi teljesítménnyel lepte meg a közönséget. A hangverseny, amelyet tegnap rendeztek és amelynek keretében Staity Nadesda és Turinszki Voisláv, a beogradi operá két tagja mint vendég fellépett, igazán művészi teljesítmény volt.

A hangverseny Haldrich: Jadransko More karénekével kezdődött meg, amelyet a Sokol énekkara precíz betanítással adott elő. Ezután Staity Nadesda énekelte el Binieski: „Na uranku” című dalát és a „Puritánok” opera nagy áriáját. Staity Nadesdat ismerjük már a hangversenyterem pódiumáról. Előkelő, finom énekmódja, kitünő előadása elsőrendű hangverseny énekesnővé predesztinálja. Turinszki Voisláv Hrisztity: Pehar és Csajkovszki: Onyeginjét énekelte nagy tudással, finom árnyékolással. Meleg, kellemes hangja behizelgően cseng és a magas hangokban is mindeutit puha és mégis érces.

A kíséretet ellátó Ripka Imre zenekara Mozart Titus nyitányát játszotta jó együttesben. Majd helyi szerzőt szólaltatott meg, Daunné Kessené Hilda: Szerenade-ját és Boleró-ját adták elő. A Serenade dallamos muzsikáját és a Bolero vad, érzéki mámorát igen kifejezően érzékeltette meg a zenekar, melynek

precíz betanítása Ripka Imre érdeme.

Staity Nadesda énekelte el még ezután Aljabella bájos Solovej-et. A művésznő lágy, behizelgő előadását percekig tartó taps honorálta. A szép hangversenyt Binieski: Jesen stizse karénke zárta be, amelyet a Sokol énekkara adott elő.

Becskerekről is lehet legipostán küldeni leveleket a külföldre.

Ötven százalékkal drágább a légi posta tarifája a közönséges postánál

Becskerek, április 19.

A becskerei postafőnökség közlése szerint az április 15-én megindult légi posta, amelynek Jugoszláviában Pancsevon van az állomása, az ország bármely részéről felvesz és továbbít leveleket és egyéb postai szállítványokat. Az aeroplánok Beograd—Páris—Strassburg—Prága—Wien—Budapest—Varsó—Bukarest és Konstantinápoly között közlekednek.

A légi posta felvesz közönséges leveleket, ajánlott és express leveleket, nyílt és zárt levelezőlapokat, árumintákat, papir- és nyomtatványküldeményeket. A küldeményeket nemcsak az említett városok részére továbbítják a repülőgépek, hanem azokat Franciaország, Csehszlovákia, Ausztria, Magyarország, Lengyelország, Románia és Törökország valamennyi postáállomására is elszállítják.

A légi posta szállítási díja minden postaküldeménynél 50 százalékkal drágább a megállapított rendes tarifáknál.

Budapesti levél.

Ki — miólt él?

A sok, jellemzően pesti ember-típusból összemarkoltunk egy csoportra valót, hogy rajtuk keresztül kiverítsük az igaztalan érdekes kérdést: miólt és hogyan élnek Pesten.

Aki a gyermekeiből él. Szolid, jól megalapozott existencia. Gyakran előforduló típus Van négy öt apró gyermeke, kiket — hol egyiket, hol másikat — a külföldi gyermekmissziók transportonként szállítanak ki külföldre, pár hónapi üdülésre. Leggyakrabban Hollandiába, Svájcba, Dániába. A gyermekek rendszerint kiadós ajándékokkal és kisebb-nagyobb bankókkal jönnek haza. De a legfontosabb, hogy az összeköttetés megmarad és a jóvalutaju idegen nevelőszülők élénk levelezési viszonyt tartanak fenn a gyermek szüleivel. A levelek rendszeren beleve vannak jó holland forintokkal és dán meg svájci koronákkal. Négyöt nevelő szülő már jelentős tétel a pesti háztartás költségvetésében. De a mi emberünk azért nem bizza el magát. Mellékfoglalkozását — amelyet rendszerint mint közalkalmazott gyakorol — tovább is megtartja.

A titkos valutás. Konjunkturából él Titokban — ezt úgy hívják, hogy magánforgalom — eladja azokat a valutákat, amelyeket a Devizaközpontnak kellene átvenni. De mivel a fenti központnak a hivatalos árfolyam keretében senki valutát el nem ad, elég terjedelmes működési köre van. Igaz viszont, hogy éppen elegenden nyüzsgenek ezen a területen. Amikor nem ül (mert elég gyakran

lefelelik a tőzsde-detektívek) jó és elegánsan él. Vannak köztük sokan, kik mint bank- és magántisztviselők mellékfoglalatok szabad óráikban. Egyébként irigylet partiképes pozíció.

A tőzsdéspekuláns. Azzal a fineszszel, hogy tavasszal Amerikába vándorol ki és már a hajójegy is a zsebében van, eladja terminusra a lakását (egyebet már mindent eladott) és a hiszékeny vevőtől jókora előleget vesz föl. A pénz meg meg sem melegegett a zsebében, már szaiad a tőzsdeügynökhöz és megbízást ad a legközelebbi kasszanapig egy kötés Csákyra. — A hivatalból vagy üzletből, ahol állásban van és ahol még a krumpíra valót sem keresi meg, lehetőleg összes kollégái fülehallatára ad telefonutasításokat az ügynököknek, hogy milyen áron veheti piacra a tételt. Persze módját ejti, hogy kollégáinak — kiket a fene esz az irigységtől — diszkrétan elmondja, hogy egy csomó Csáky-részt vett. Holnap ki fog menni a gyárba (azt se tudja merre és hol van: tegnap halott róla először életében) és csodapatátiát csinál. Lehet, hogy kicserélteti az igazgatót, mert... megsugom önöknek, ott nincs rendben minden... Ha a papírja leég, két-három hónap mulva ül is. Ha minden sikerül, felvágottat vacsoráznak, megfejteti a repedt cipőjét és selyemharisnyát vesz a fe eségének.

Aki a lakását feji. A boldog időkből megmaradt a háromszobás lakása. Egy szobát lehetőleg színésznek ad ki, aki súlyos ezresek mellé, még hetenkint 3-4 darab színházjegyet is köteles szállítani. A másikat egy fűszeresnek kapja, aki a lakbérén kívül felszállít az üzletből a kabátja alatt mindent, amihez hozzáfér. A harmadikat egy missziós tiszviselőnek adja, aki valutával fizet. Kifürkészhetetlen, hogy ő a családjával hová szorul. Lehet, hogy az előszobában vagy a konyhakredencben húzza meg magát. De jól él és anyagi gondjai nincsenek. Allást legföljebb azért vállal, hogy esetleg a borotválkozás költségeit megkeresse.

A kosztipénzes. Nem korrekt pálya, de azért éppen elegendő vannak. Telesírja keserves levelekkel a cseh vagy szerb területen élő, igen naiv nénije, bácsija, vagy nagymamája fiúit, itt lehetetlen megélni, de most hata istennek fényes üzlet kínálkozik, de 1-2000 szokol vagy megfelelő mennyiségű dinár kellene hozzá, amit — úgy éljenek a gyerekek — rövidesen visszafizet. A pénz gyorsan megérkezik és ő gyorsan beváltja magyar koronákba. Másnap a szokolok vagy dinárok mint tekintélyes számú magyar koronák kosztolnak a bankbizományosnál és ő szorgalmasan felszedi a heti 7-8-10-12 százalékokat és el, mint egy kiskirály. Ez a legszemtelenebb fajta, mert ettől a perettől a mellékeresetét is föladja.

A pofonáló ember. Időszaki állás. Nem nyugdíjkepes. A rosszul született egyetemi hallgatók összeegyeztetését vállalja. Naponként parszor be megy az egyetemre és ott ugyanannyiszor lepofozzák. Ha pechje van, a kórházköltségeit megtérítik és külön fájdalomdíjat számíthat föl. Egyáltalán nem nyugalmas pozíció, de meglehet belőle élni...

A lakásvivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 28!

Zsidó temetés katolikus temetőben.

Wien, április 18.

Erdekes körülmények között folyt le Ausztria tragikus módon elhunyt egykori pénzügyi diktátorának, Rosenberg dr.-nak temetése. Rosenberg dr. tudvalevőleg azért lett öngyilkos, mivel fia egy boldogtalan szerelmi ügy kapcsán két év előtt föbelötte magát. Rosenberg dr. azóta minden szabadidejét fia sírjánál töltötte, fia halála végül azután őt magát is öngyilkosságba kergette.

Rosenberg hithű zsidó volt, fia azonban halála előtt kikeresztelkedett és egy wieni katolikus temetőben temették el. Rosenberg dr. azonban mindenáron fia mellett akarta eltemettetni magát és végrendeletében is kinyilatkoztatta ezen óhaját.

Igy történt meg, hogy a katolikus temetőben Rosenberg dr. temetése zsidó szertartások mellett folyt le. A római katolikus egyház készséggel adta beleegyezését abba, hogy Rosenberget a katolikus temetőbe zsidó rítus szerint földeljék el fia mellett és a temető katolikus funkcionáriusai szintén feltett kaplanban állták körül a többi nagyszámú megjelenttel együtt a nyitott sírt.

Kiemelik a Lusitaniát.

Újfajta emelőgépekkel végzik a munkálatokat.

A világháború második évében, 1915 május 12-én röpitette világgá a táviró: elsüllyesztették a Lusitaniát. Az amerikai hajóóriást Irország partjától, nyolc kilométerre torpedózta meg egy német tengeralattjáró. A hajókolosszus borzalmasan rövid percek alatt elsüllyedt, egyetlen lélek sem menekülhetett el a fenékbevert hajóról. A temérdek emberi életen kívül körülbelül 150 millió aranykorona értékű hivatalos szállítmány, arany, ezüst és drágakő pusztult el ennél a szerencsétlenségnél.

Angol mérnöki körökben most felvetődött az az eszme, hogy az elsüllyedt Lusitaniát ki kellene emelni a tenger mélyéről, mert a roncsok között bizonyára nagy értékeket lehetne fellelni. A terv annál is inkább megvalósítható, mert 1917-ben sikerült kiemelni a Huron-tóból egy hatvan méter mélyre süllyedt hajót. Blin Levit mérnök, aki ennek a hajónak a kiemelési munkálatait végezte, Simon Lake és Lindquist mérnökökkel együtt tervet dolgozott ki a Lusitania kiemelésére.

A mérnökök erre a célra egy egészen újfajta buvárfelszerelést készítettek tömör bronzból, amelynek súlya 175 kiló a levegőn és 40 kiló a vízben. A buvár ebben a ruhá-

ban egészen könnyen mozgathatja kezét lábát és nagymennyiségű levegőt vihet magával. A levegő utánpótlása mesterségesen történik és a buvár három óra hosszat maradhat a víz alatt. Ha felszáll a tenger színére és kieseréli a levegőt, újból alámerülhet.

A mentési munkálatok úgy történének, hogy a hajó felső részén lévő súlyos vasalkatrészeket felrobantánák. Azután behatolnak a hajó belsejébe és felkutatják a vasládákat, amelyekben az értékek vannak elhelyezve. Ezeket emelőgépekkel felszínre hozták és csak azután fogták hozzá a hajó kiemeléséhez. A kiemelés harmintona teherbírásu emelőgépekkel végeznek. Mivel a vízben minden test veszt súlyából, a mérnökök remélik, hogy az óriási hajót sikerülni fog ezekkel az emelőgépekkel kiemelni. A kiemelés helyén pontonokat helyeznének el, amelyek a sekélyebb helyeken segítenék elő a kiemelés munkáját.

Az angol és amerikai hivatalos és technikai körök nagy érdeklődéssel tekintenek a kiemelési munkálatok elé, amelyeket már meg is kezdték. Amilyen barbár esoda volt a Lusitania torpedóval való elsüllyesztése, ugyanolyan esodaszamba fog menni most, nyolc év után a kiemelés emberfeletti munkája, amelyet a technika legmodernebb eszközeivel hajtanak végre.

Dr. Mara Jenő távollétében a szerkesztésért felelős: Juhász Ferenc.

Nyíltér

Ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Piking Jakab!
Hegyesi Tibor és Arthur vasárnap délutáni összes vendégei nevében kijelentjük, hogy jogtalanul sértette és a legközönségesebb módon viselkedett a Hegyesi-családdal s a náluk lévő vendégeivel szemben.
Vlauvics Marezi és Schwarz István.

Piking cseledszerző ur???! Fogadjja részvétünket.
Hegyesi fivérek.

HIRDETÉSEK

Kromenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarrel felülvizsgálást és vasuti szállításhoz eredő mindennemű visszkereseteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Becskerek. Etvasova u. 5.

Eladó

egy megkezdett főkönyv és más üzleti könyvek, egy tornakötél karikákkal, egy fali ruhaakasztó, paplan, ócska főzőedény, függönykarnis, befőttesüvegek, gabonarosták és más egyéb apró dolgok. 720 Bővebbet: Pasityeva (Tomasováci) utca 32 sz. a reggel 9-től délután 4-ig

Diák elvállal szerb nyelv tanítást és fordítást.

Cím a „Torontál” kiadó hivatalában. 789

Ügyes kifutó fiu

alkalmazást nyerhet. 693
Cím a Torontál kiadóhivatalában.

Eladó

Elköltözés miatt
PANGSEVON a nagypiacon, jó forgalmu fűszer- és csemege-üzlet kedvező feltételek mellett. Lakás az üzlet mellett. Cím: GRÓB JENŐ hirdetési és ügyvéti irodájában. 784

Eladó

egy teljesen jókarban lévő, modern palisander-ebédlő. 710
Zmaj Jovina (Mária Terézia) utca 8, kapu alatt jobbra.

Egy künő állapotban lévő 10 sz. MÁV. gyártmányu magánjáró cséplőgarnitúra 721
minden hozzávaló kellekkel és 2 db Johnston-gyártmányu aratógép, félig használt, szabadkézből eladó.
Megtekinteni és értekezni lehet Monyor lakab gazdálkodónál, Konak

Komplett kész

ovál-hálószobák

és mindennemű legmodernebb butorok a legszebb kivitelben és a legjutányosabb áron kaphatók
HIZLI FERENC
műbutorasztalosnál V. Becskerek. Obilityeva (Zápolya) u. 5. szám.
Vállal antikbutorok javítását és poitírozását a legjutányosabb áron.

VRSAC és vidékén HIRDETÉSEKET a „TORONTÁL” részére felvesz 988

GRÓB JENŐ

híriap hirdetési iroda, VRSAC.